

INDHOLD

Forord	2
Arkitekten Svenn Eske Kristensen	3
ESKEN i Kårup Skov ved Fårevejle	6
Kolofon	

I forbindelse med denne udgivelse har Realea A/S bedt Svenn Eske Kristensens tre døtre, Hanne Eske Dyva, Karen Eske Styger og Ninna Eske Jessen, om at være medforfattere på publikationen.

Realea A/S retter derfor en varm tak til familien, som gennem alle årene har nydt livet og samværet med ESKEN som samlingspunkt, og som i sagens natur har fulgt opførelsen af ESKEN i alle faser, herunder den senere tilføjelse af det fritliggende anneks med tegnestue.

Samtidig rettes en stor tak til Samlingen af Arkitekturtegninger, Danmarks Kunstbibliotek for hjælp til fremskaffelse af arkivmateriale til publikationens illustration og dokumentation.

FORORD

April 2004 købte Realea A/S arkitekten, Svenn Eske Kristensens eget sommerhus, ESKEN, Vindekilde Strandvej 41 ved Fårevejle, og selskabet har netop gennemført en gennemgribende istandsættelse af ejendommen.

Huset er tegnet og opført i 1954 af arkitekt, Kgl. Bygningsinspektør, Svenn Eske Kristensen. Ca. 10 år senere i 1965 tegnede og opførte Eske Kristensen tillige en fritliggende annektsbygning med tegnestue på grundens nordvestlige hjørne.

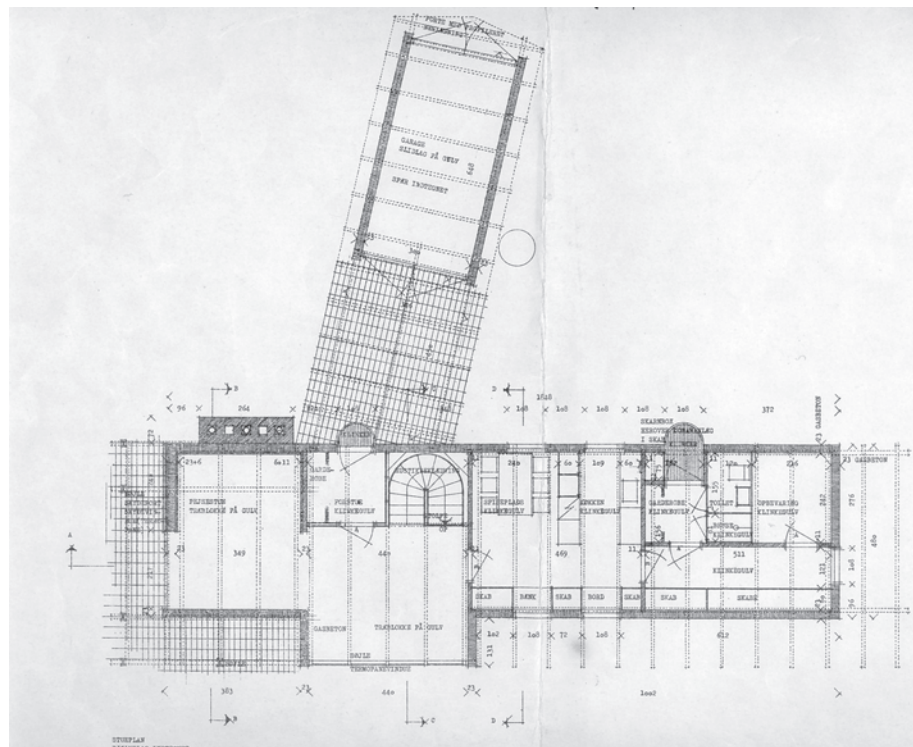
Ejendommen har i alle årene siden opførelsen været ejet og anvendt af familien. Efter Realeas overtagelse har selskabet indgået aftale med familien om fremtidigt lejemål.

Huset er beliggende på en naturgrund med tilhørende sø og tæt ved stranden i det naturskønne område "Bjergene", hvortil også andre betydende arkitekter gennem tiden har søgt hen for at bygge egne sommerhuse.

Realea A/S har istandsat ejendommen i samarbejde med Kuben A/S.

Realea A/S ønsker med denne publikation at fremvise et eksempel på et markant arkitektonisk fritidsbyggeri tegnet af arkitekten Svenn Eske Kristensen, hvor beliggenhed, arkitektur og håndværksmæssig udførelse i konstruktion og detaljer, som helhed, fremtræder i særklasse.

ESKENs stueplan med den vinkelbyggede garage beliggende mod nord og med overbygning til husets hovedindgang. Passagen under overdækningen er belagt med smalle, hårdtbrændte, gule klinker på kant. Mod syd og vest de overdækkede terrasser med klinkegulve i samme udformning. Originaltegning fra 1953.

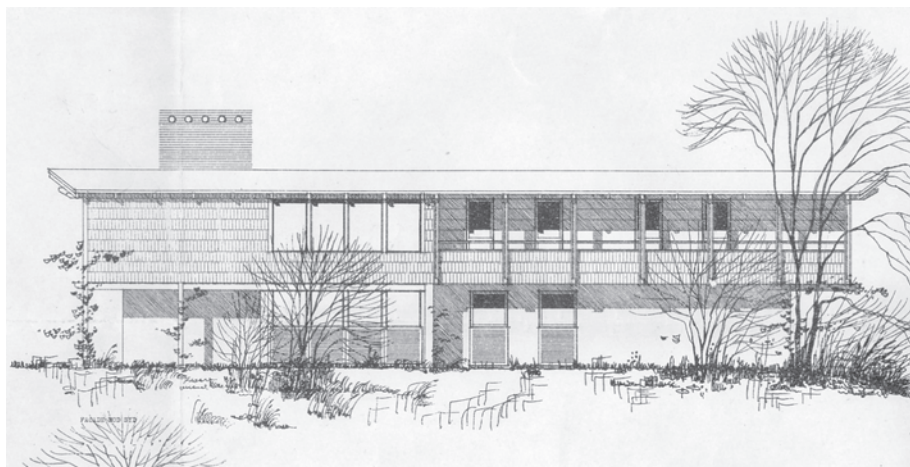
Arkitekten Svann Eske Kristensen

Svann Eske Kristensen blev uddannet tømrer- og snedkersvend i Thisted. Her lagdes grunden til den fine håndværksmæssige udførelse og kvalitet, som i høj grad kom til at præge hans arbejder som arkitekt. Den mere praktiske del af uddannelsen skete på Bygmesterskolen i Århus, mens uddannelsen som arkitekt fandt sted på Kunstakademiet i København i årene 1930-35.

Eske Kristensen foretog en lang række studierejser og udlandsophold, herunder bl.a. til Belgien, Frankrig og Tyskland i 1927 og til Sverige og Norge i henholdsvis 1933 og 1938 samt desuden til Amerika, Mexico, Afrika, De Vestindiske Øer og lande i Europa.

ESKENs sydfacade. Mod øst svalegangen på 1. sal, hvor under to køkkenvinduer med tophængte skodder. Tv. herfor, i facadespringet, forstuenes fire vinduer monteret med samme type skodder. Ovenover opholdsstuenes fire sydvendte vinduer. Fra alle vinduer er der udsigt over søen. Originaltegning fra 1953.

Karakteristisk for Eske Kristensens byggerier er et behersket formsprog og eksempel på hvorledes funktionalismen kom til udtryk i Danmark, bl.a. med variationer over altan-karnap typen som f.eks. Vestersøhus i København.

Det ligger uden for denne publikations rammer, at opregne Eske Kristensens meget store indsats og produktion indenfor dansk byggeri gennem en menneskealder.

I forordet til Eske Kristens bog "Strejftog" om et liv i byggeriets tjeneste skriver han bl.a.: "Hvad boligbyggeriet angår, drager jeg det største suk. Teknisk er der fremskridt at spore, men boligernes størrelse, rumtal, form og miljø samt kollektive indretninger synes beklageligvis at stå i stampe, og drømmen om afskaffelsen af "ghetto-mentaliteten" er ikke gået i opfyldelse. Der er stadigvæk noget at gøre i byggeriets tjeneste."

"Bjergene" set mod nordøst fra Vindekilde Strandvej. Den sparsomme bebyggelse i landskabet er de karakteristiske stråttækkede, hvidkalkede landhuse, som i det vekslende lys mellem himmel og hav markerer sig som spredte hvide prikker i det kupe-rede terræn.

ESKEN i Kårup Skov ved Fårevejle

I slutningen af 2. verdenskrig og i årene efter holdt Erna Marie og Svenn Eske Kristensen med deres tre døtre ofte sommerferier på Dragsholm Slot ved Fårevejle. Eske Kristensen blev fascineret af Odsherred - især egnen mellem Lammefjorden og Nekselø-bugten og besluttede sig for at skabe sit eget feriested i området.

Efter længere tids søgning lykkedes det med venners hjælp at finde en meget smuk grund hvortil hørte en del af en lille sø med fin beliggenhed mellem skov og strand - men som "desværre næppe kunne bebygges", da grundens beskaffenhed efter sigende var blød mosegrund. Dette udfordrede naturligvis Eske Kristensen, som efter de nødvendige undersøgelser - bl.a. med sin spadserestok - fandt sandjord og dermed egnet byggegrund lige under den bløde overflade. Han købte grunden, og var herefter hurtigt klar til at begynde byggeriet af landhuset ESKEN.

Udsigt over stranden ved ESKEN, hvor strandliniens konkave kurve definerer et eget skærmet uderum med udsigt over bugten til Nekselø. Bag skrænten den nærliggende Knarbos Klint. Fjernt i horisonten anes konturen af Ordrup Næs og længst borte Sjællands Odde.

Landskabets geografi med "Bjergenes" udstrakte konturer er sammen med beplantning i marker og hegn til tider næsten dramatisk i sit sceneri og volumen. Vejen til Esken forløber fra Dragsholm ca. tre kilometer langs med vandet og med et landskabeligt præg af en overvældende skønhed og uberørthed med strandenge og "bjerge", hvor den spredte bebyggelse er de hvidkalkede, stråttækte landhuse sparsomt drysset langs vej og i bakker.

Grunden ligger i overgangen mellem det åbne land og Kårup Skov og er beliggende i læ for foden af "Bjergene" på det flade stykke land mod stranden. Grundens temperament er afdæmpet og hviler i kraft af placeringen ved den lille sø i fredfuld ro. Grundarealet omfatter en del af søens areal, og husets placering på den ca. 4500 m² store grund blev orienteret i forhold til lyset fra havet mod vest samt med udgangspunkt i et eksisterende, smukt hældende birketræ ved søbredden. Birketræet kom til at danne akse i husets længderetning. Grunden ligger i anden række med ca. 80 m til vandet, hvilket naturligt medførte, at huset blev opført i to etager med udsigt fra første salen til havet henover den foranliggende ubebyggede grund. Frem til i dag har der været adgang til stranden via en smal selvtrådt sti over nabogrunden. Udsigten over bugten og det bagvedliggende bakkeland er

ESKEN med østgavlen spejlet i søen. Midt for gavlen ses det gamle birketræ, som kom til at danne akse i husets længderetning. På 1. salen forældresoveværelset med østvendt vindue og udsigt over søen. Et minimalistisk tegnebord ved vinduet tjente i de første år som arbejdsplads for Eske Kristensen.

usædvanlig smuk, og strandlinien tegner her nærmest en lille selvstændig gryde skærmet af klitlandskab mod syd og med stigende bakket terræn mod nord til Knarbos Klint. Mod vest ses over vandet Neksælø kontur i horisonten.

Husets placering ved søbredden spejler på smukkeste vis det østvendte gavlparti og husets sydlige langside i vandspejlet. Grunden er naturgrund præget af selvgroet bevoksning langs søens bredder samt af spredte, fritstående birketræer i græsset.

ESKENs arkitektur associerer umiddelbart til en æske sammensat af to i virkeligheden væsensforskellige bygningskroppe, hvor byggemetode, materialer og farveholdning markerer sig indbyrdes kontrastfuldt i bygningens udtryk.

Sammenstillingen af materialer giver, sammen med facadernes farveholdning, en kontrastfuld virkning som er med til på én gang at markere og samtidig nedtone bygningskroppens relativt store volumen.

Den sortbejdsede spånbeklædte overetage er udkraget et par meter over stueetagens østgavl, hvorved dannes en overdækket terrasse i terrænplan. Samme tema går igen i vestgavlen samt under den overdækkede svalegang mod syd, hvor

ESKEN med vestgavl samt sydfacade. På det sydvestlige hjørne de overdækkede solpladser med gulve i smalle, kantstillede, gule klinker. I vestgavlens stueetage er der udgang til terrassen via den store glasskydedør. Gavlens 1. sal er udført som eet stort tilbagetrukket glasparti med panoramavinduet ført helt til kip. En glassdør giver udgang til den overdækkede altan. Længst th. i billedet, under svalegangen, ses ude-spisepladsen med et fast bord og to bænke.

et faststøbt ude-bord med to bænke er spisestedet under gunstige vejrforhold. En opslåede vinduesskodde til vandret plan tjener som serveringslem fra køkkenet.

Det er kendetegnende for ESKEN, at byggeriet, i sin helhed, i usædvanlig grad er udpræget kompromisløs i håndværksmæssig udførelse og finish, og at bygningen både ude og inde fremtræder velholdt og fuldt ud autentisk i materialer, rum og detaljer.

I sit indre åbner Esken sig med et væld af byggetekniske raffinementer og detaljer med tømrersamlinger og snedkerarbejde i bedste udførelse. Over alt ses de fineste byggetekniske og håndværksmæssige detaljer i behandlingen af træværket, som i samlinger er udført uden søm eller skruer, men med fastgørelse ved hjælp af dyvler, tapninger, kiler og franske låse m.v..

Husets grundplan er, som udgangspunkt, rektangulær, men er på den sydlige langside brudt af en midtstillet fire-fags udbygning, som optager forstuens lange fastmonterede hvilebriks under dette facadeafsnits 4 vinduer. Overtagens plan

*Øverst til venstre:
Svaleyngangen med
udsigt over søen
mod syd. Tv. de
hvidmalede, skod-
dedækkede glas-
døre med indgan-
ge til den parallelt
løbende værelses-
gang.
Privat foto, ca.
1965.*

*Øverst til højre:
Den halvrunde
trappe fører fra
forstuen til op-
holdsstuen på 1.
sal. Væggen er
beklædt med
sandblæst, knast-
frit svensk fyr.
Privat foto, ca.
1965.*

følger udbygningens byggelinie og rager herved ud over underetagens sydfacade med plads til to overdækkede terrasser med udsigt over søen.

Bygningen blev opført i to etager i relativt enkle materialer med stueetagen opført i tidens nye byggemateriale – gasbetonen, som blev hvidmaledet. Indvendigt er ydervæggene pudsede vægge dels udført med træbeklædning af sandblæst, knastfrit svensk fyr. Bærende skillevægge er opmurede i tegl og hvidmalede. Første salen blev opført som ren trækonstruktion med spånbeklædte, sortbejdsede facader. Tagkonstruktionen er en spærkonstruktion uden hanebånd, men sammenbladede i kip og fastholdt i samlingen med dyvler og med spærerne hvilende af på to gennemgående, langsgående bjælker. Taget har lav hældning, hvilket understreger det "æske"-prægede indtryk, og tagdækningen er udført af asfaltpap lagt i rektangulære felter.

Hvor spærerne er synlige, er lofterne beklædt med hvidmalede træuldsplader mellem de fritliggende spær og bjælker. Øvrige lofter er beklædt med hvidmalede gipsplader.

På husets nordfacade, ved hovedindgangen ses den brede teglmurede, hvide skorsten til bygningens to ildsteder. Samtlige vinduer og udvendige døre i under-

ESKEN, facade mod nord. Th. den vinkelbygge garage med vippeporte i begge ender.

Overbygningen overdækker passagen hen til hovedindgangen. Mod øst ses biindgangen. Bag garagen ses den markante, teglmurede skorsten til husets to ildsteder. På 1. salen vinduer til tre værelser med dobbelte alkover samt toilet/bad. I gavlen forældresoveværelset.

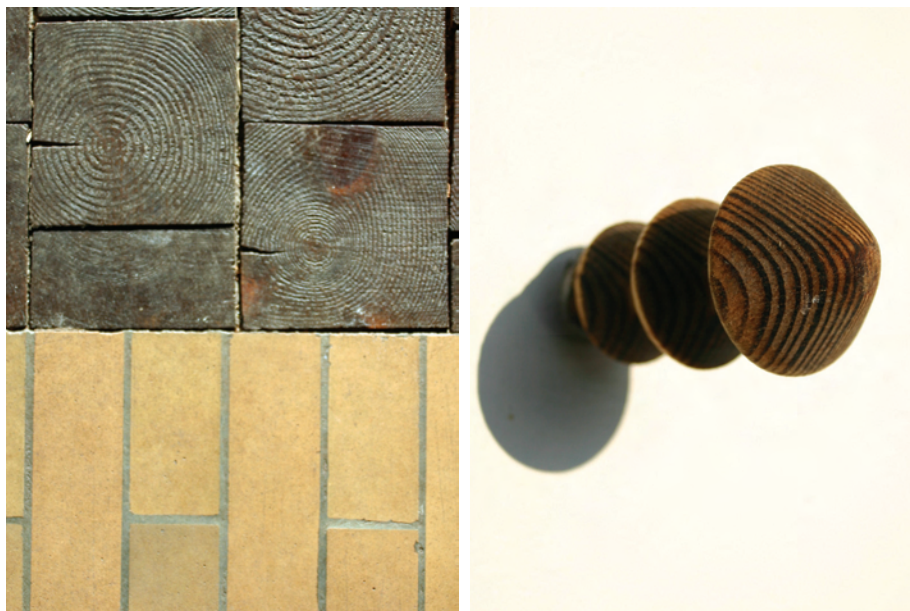

etagen samt dørene langs overetagens svalegang er udført med hvidmalede skodder, som, alt efter placering, er hængslede i top eller side. Den store glasdør i vestgavlen er udført skydeskodde.

Huset blev påbegyndt i 1952 og stod færdigt til indflytning i 1954. Huset skulle være samlingssted for familien og den store vennekreds. Det var Eske Kristensens tanke, at et sådant hus også skulle være et fristed for husmoderen. Ved husets opførelse var der ikke mulighed for tilslutning til vand og el, hvorfor en egen boring måtte etableres (efter søgning med pilekvist). Huset blev opvarmet med gasovne som supplement til de to store åbne ildsteder. Arkitekten havde allerede under projekteringen forudset ændring mod de moderne tider, hvorfor der i husets vægge under opførelsen blev forberedt føring af elektriske installationer.

Husets konstruktion og arkitektur er præget af arkitektens forkærlighed til træ som byggemateriale samt til hans kendskab til nordiske byggetraditioner og hans aldrig vigende krav til funktionalitet og høj kvalitet.

Et par støtte-søjler i stuen er omviklet med groft tovværk. Gulvet i underetagen

*Øverst til venstre:
Overgang mellem
hovedentré og for-
stue med entré-
gulvet lagt i hårdt-
brændte, gule
teglklinker og med
forstuens gulv i
sortbejdsede
træklodser sat i
asfalt.*

*Øverst Til højre:
Udvendig, drejet
dørstopper.
Samme dørstop-
per anvendes som
knage rundt om i
bygningens indre.*

med dens megen trafik udgøres af træklodser sat i asfalt. Øvrige gulve inklusive hoved- og bi-entré er udført i gul, hårdtbrændt tegl.

Allerede i de to entreer ses den udsøgte håndværksmæssige udformning af garderoberne med bøjlestænger, hatte- og skohylde, som alt er udført i fineste træforarbejdning.

Forstuen er indrettet med en lang hvilebriks under de sydvendte vinduer. I den vestlige ende er der indrettet pejsestue med ildstedet placeret mod nordvest. Fra pejsestuen er der direkte udgang til klinkebelagt, overdækket terrasse og haven via en bred glas skydedør. Fra forstuen er der adgang til spisekøkkenet, som fra begyndelsen var udstyret med et stort faststøbt, aflangt spisebord med rød formica-plade omgivet af 8 – 10 stole. Dette var – og er – samlingspunktet i huset. Desuden et stort komfur samt køleskab – begge gasdrevne. Det særpræget komfur er stadigvæk funktionsdygtigt efter mere end 50 år. Naturligvis blev en opvaskemaskine installeret, da huset blev koblet til den kommunale vandforsyning og elektricitet blev indlagt. Fra køkkenet udgang til baggangen med entré og badeværelse. Baggangen er på sydsiden opført med indbyggede skabe, som alle er udført i teak. Længst tilbage et rummeligt viktualierum.

Fra forstuen fører en smuk åben, rund trappe til øverste etages store opholdsstue, som har vestvendt panoramavindue og altan i hele gavlens bredde. Mod syd giver de store vinduesarealer udsigt over søen til "Bjergene". I stuens nordvestlige hjørne er der opført en pejs.

Fra stuen er der endvidere udgang til den sydvendte, overdækkede svalegang, som løber helt frem til husets østgavl. Etagens soveværelsesgang, som løber i husets længderetning parallelt med den udvendige svalegang, har mod nord 3 mindre værelser indrettet med dobbelte "sove-kupeer" – én til hver af arkitektens tre døtre samt et bad/toilet rum. Denne del af huset var tænkt som et mere privat område, hvor børnene kunne invitere kammerater på besøg. I alle værelser og soveværelsesgangen er der store skabe med skuffer samt skriveplads. Alt udført af teaktræ. I østgavlen et forældresoveværelse, hvor der under vinduet med udsigt til birketræet og søen blev indrettet et lille tegnebord. Fra soveværelsesgangen er der overfor hvert af de tre værelser glasfyldningsdøre med direkte udgang til svalegangen.

Der er to badeværelser, eet på hver etage, med alle faciliteter. Dog måtte vandet i starten med håndkraft pumpes op fra boringen til en vandbeholder lagt under taget. Pumpen var placeret på toilettet - og det blev pålagt alle at bidrage til husets vandforsyning, "når de nu alligevel sad der"!

Garagen er opført i skrå vinkel i ca. fire meters afstand fra hovedhuset og er sammenbygget med dette ved en fremføring af garagetaget til husets facade hen til hovedindgangen. Garagen er forsynet med vippeport i begge ender med mulighed for gennemkørsel helt frem til hoveddøren, så bagage og indkøb kunne bringes tørskoet ind. Garagens skæve placering i forhold til hovedhuset er et træk, som sammen med den store teglstensmurede skorsten ved hovedindgangen er med til at bryde den umiddelbare nøgterne saglighed i arkitekturen, og som ved første blik møder beskueren. Skorstenen som betjener bygningens to åbne ildsteder er sammen med indgangspartiet og garagens påbygning og skæve vinkel en arkitektonisk løsning, som tilfører det byggede en fin skulpturel virkning.

Annekset set fra syd med facader i hvidmalet gasbeton. Taget er tagpapdækket. Den tilbagetrukne gavl danner læ og solplads mod syd. Indgangsdøren til hvilerummet er til begge sider flankeret af en vægmonteret bænk. Bagest tilbygningen "Knolden" hvor el-generatoren blev placeret.

Annekset

Selvom huset jo var et fristed for familien, måtte Eske Kristensen ofte udføre en del af sit arbejde under opholdene. En relativ nødtørfig arbejdsplade blev som nævnt monteret ved vinduet i soveværelset, så arkitekten her kunne tegne sine råskitser. Men efterhånden som opholdene blev længere og hyppigere, var denne løsning utilstrækkelig i længden, og der blev med tiden behov for etablering af en egentlig tegnestue på stedet.

Et nyt hus, annekset, blev opført 1965 i afstand fra hovedhuset. Bygningen blev placeret nordvest for hovedhuset i grundens naboskel – igen blev det foretrukne byggemateriale gasbeton benyttet. Og igen blev særlige tømmerkonstruktioner taget i anvendelse til bæring af taget, som i materiale og hældning var en kopi af hovedhusets. Hovedhusets tophængte vippeskodder er her erstattet af langsgående skydeskodder i østfacadens vinduespartier. Vestfacaden er stort set ubrudt i fladen, og har kun et enkelt vindue til badeværelset samt et lille muret felt i glasbyggesten ved hvilerummet mod øst.

Annekset fungerede som fuldt udstyret tegnestue med alle nødvendige remedier

Anneksets smukt profilerede loft over solpladsen mod syd. Konstruktion, udførelse og farveholdning fortsætter uændret gennem hele bygningens indre. Over den hvidmalede facade den sammenstillede tagrem med indslæde, gennemstukne tapper fikseret med kiler.

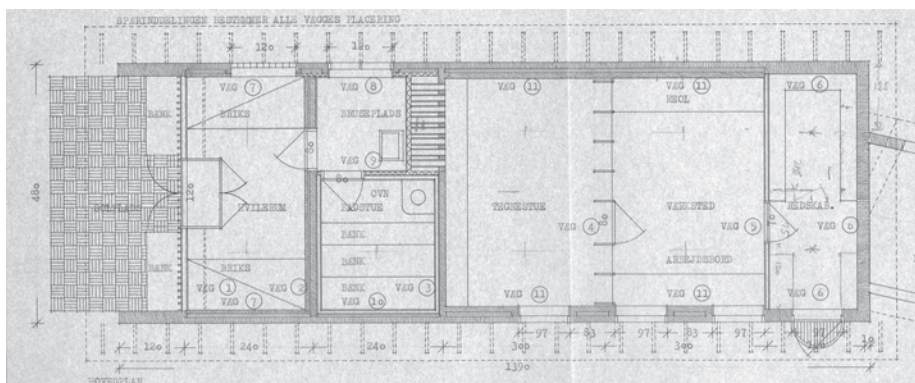

som tegnebord, linealer og blyanter, og telefonen gjorde det muligt at holde kontakt med hovedtegnestuerne i København. Desuden blev annekset indrettet med et lille tekøkken, sauna og hvilerum, som Eske Kristensen havde lært at sætte pris på under sine mange besøg i Finland.

I tegnestuen blev der også plads til en stor høvlebænk, hvor arkitekten kunne genoptage sin leg med træ – en kærlighed som stammede fra hans oprindelige uddannelse som tømrer.

Den oprindelige rumlige indretning er med tiden blevet ændret, så annekset i dag fremtræder uden badstue. Den tidligere badstue fungerer i dag som gennemgangsrum fra opholdsstuen til hvilerummet længst mod syd. Den nuværende opholdsstue var oprindeligt opdelt med en let skillevæg i to mindre rum til tegnestuedelen og værksted, og hvor der tidligere var bruseplads er der i dag indrettet toilet og bad. I bygningens nordlige ende, ved hovedindgangen, var der oprindeligt indrettet redskabsrum og entré i samme rum. Dette er siden ændret til to rum ved opsætning af en let skillevæg med indretning til tekøkken bag entreen.

Anneksets sydlige gavlfacade er trukket et par meter tilbage i bygningen, hvorved dannes en tagoverdækket solplads, og hvor langfacaderne danner læmure langs

siderne. Facaden er opført i sortmalet, listedækket træ med indgangsdør til et lille hvilerum med to brikse. På facaden er to væghængte, sortmalede bænke. Bygningens trekantgavl er udført med et helt stykke klar glas – et avanceret træk som går igen i bygningens indre rumopdeling med samme glasudførelse som afslutning over de tværgående skillevægge til loftet. Glasstykket skærer sig skarpt op igennem loftets beklædning og fremstår uden yderligere fastgørelse og støtte end gennemskæringen giver i sig selv. Konstruktionen medfører en rumlig opdeling og transparens i bygningen, hvor de enkelte rum opfattes som et multipolum af åbne, sammenstillede æsker, hvorover loftkonstruktionen svæver "ubrudt" i hele bygningens længde, og hvor loftets profil og beklædning eksponeres frit over hele fladen.

I forlængelse af annekset blev der på nordgavlen opført en lille lydisoleret tilbygning, "Knolden", som i lighed med ESKENS garage blev opført i skrå vinkel i forhold til hovedhuset. Her blev el-generatoren til bygningernes første strømforsyning placeret. Kontrollkontakten til opstart og standsning af generatoren blev behændigt placeret i forældresovværelset lige ved hovedgærdet ved Eske Kristensens seng.

Anneksets stueplan i sin oprindelige udformning med tegnestue, værksted og sauna.

Redskabsrummet ved indgangen er i dag opdelt i to rum til entre og et bagvedliggende tekøkken.

Tegnestue og værksted er i dag slået sammen til én stor stue, og den tidligere sauna er nu gennemgangsrum til hvilerummet.

Brusepladsen er ændret til toilet og bad.

Originaltegning fra 1965.